

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 4017200390
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4017200390.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudcov Mgr. Viliama Pohančeniaka a JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. v právnej veci sťažovateľky (pôvodne žalobkyňa): Mgr. G. T., nar. XX. XX. XXXX, F., zastúpenej: JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o., IČO: 50 361 864, Damborského 13, 949 01 Nitra, v mene ktorej koná konateľ JUDr. Peter Havlík, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže, Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, Šagátova 1, 813 04 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-71-9/14-2017 zo dňa 04. 04. 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/85/2017-122 zo dňa 31.07.2018, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zamietol žalobu žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-71-9/14-2017 zo dňa 04. 04. 2017, ktorým žalovaný podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) zamietol odvolanie žalobkyne proti personálnemu rozkazu riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra č. 560 zo dňa 22.12.2016.

2. Personálnym rozkazom č. 560 zo dňa 22.12.2016 riaditeľ Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra podľa § 35 ods. 1 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z. z. dňom 31.12.2016 odvolal žalobkyňu z doterajšej funkcie lektor úseku lektorských činností Inštitútu vzdelávania ZVJS

Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra a dňom 01.01.2017 ju podľa § 33 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. ustanovil do funkcie referent režimu úseku režimovej činnosti oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra z dôvodu, že personálnym rozkazom ministerky spravodlivosti SR č. 3/2016 zo dňa 20.12.2016 bola uvedená funkcia v dôsledku organizačných zmien dňom 01.01.2017 zrušená.

3. Krajský súd zistil, že k odvolaniu žalobkyne z funkcie a jej ustanovenie do inej funkcie sa uskutočnilo z dôvodu organizačných zmien, ktoré sa realizovali personálnym rozkazom ministerky spravodlivosti SR č. 3/2016 zo dňa 20.12.2016, ktorým bol pre Inštitút vzdelávania ZVJS Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra, úsek lektorských činností určený počet tabuľkových miest lektorov od 01.01.2017 (tri miesta), oproti tabuľkovým miestam v roku 2016 (päť miest). Zároveň pre rok 2017 bolo určené jedno nové tabuľkové miesto lektor - inštruktor, na ktoré bol ustanovený z miesta lektora iný príslušník zboru personálnym rozkazom č. 584 zo dňa 28.12.2016 s poukazom na jeho kvalifikáciu, čo žalovaný zdôvodnil vo svojom, žalobou napadnutom, rozhodnutí zo dňa 04.04.2017.

4. V súvislosti s výkladom ustanovenia § 33 zákona krajský súd zdôraznil skutočnosť, že služobný pomer príslušníkov Policajného zboru, SIS, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR, Železničnej polície je svojou povahou inštitútom verejného práva, ide o právny pomer štátno-zamestnanecký. Takýto právny pomer nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom služobného orgánu, čiže rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru a po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je naopak typickým pomerom súkromno-právnym, kde účastníci majú rovnaké postavenie. To sa prejavuje okrem iného aj v právnej úprave týkajúcej sa zmeny služobného pomeru, služobnej disciplíny, skončenia služobného pomeru a nárokov s tým súvisiacich a ďalších prípadov rozhodovania služobných orgánov, ktorá sa vyhýba implementácii zmluvných prvkov (pre služobný pomer cudzorodých) do vzťahov, ktoré sú založené na tuhšej podriadenosti a nadriadenosti subjektov služobného pomeru, pre ktoré je charakteristické jednostranné rozhodovanie zamestnávateľského subjektu o právach a povinnostiach príslušníkov. Právna povaha takéhoto služobného pomeru príslušníkov ZVJS odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci, potrebu pevného začlenenia príslušníka zboru do organizmu verejnej moci a účasť na jej výkone, čo zvyrazňuje skutočnosť, že nemožno hovoriť o modifikácii súkromno-právneho pomeru, ale o špecifickom štátno-zamestnaneckom pomere verejného práva, ktorého právna úprava má formu kódexu (rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 1Sžo/246/2009).

5. Krajský súd ďalej uviedol, že pokiaľ sa žalobkyňa cítila byť diskriminovaná vydaním personálneho rozkazu č. 560 zo dňa 22.12.2016 tvrdiac, že jej právo, resp. záujem na zotrvanie vo funkcii lektora boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, mala a mohla postupovať podľa ust. § 2a ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, ktorý odkazuje na zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 365/2004 Z. z.“) a domáhať sa ochrany podľa tohto zákona podaním žaloby na všeobecnom súde. V konaní správneho súdництва na základe všeobecnej správnej žaloby nie je možné posudzovať otázky, ktoré patria do právomoci všeobecného súdu v konaní podľa zákona č. 365/2004 Z. z.

6. Záverom krajský súd konštatoval, že zákonná úprava služobného pomeru príslušníkov ozbrojených zborov poskytuje príslušníkom v služobnom pomere nižšiu mieru ochrany, než je tomu u zamestnancov v pracovnom pomere, resp. umožňuje služobným orgánom operatívnejšie využitie príslušníkov, ktorých funkcia bola v dôsledku organizačných zmien zrušená ich ustanovením na služobné miesto v danom zbore pre plnenie úloh v inej funkcii.

7. Proti tomu rozsudku podala sťažovateľka v zastúpení advokátom včas kasačnú sťažnosť. Navrhla, aby kasačný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, prípadne,

aby zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy.

8. Sťažovateľka sa v kasačnej sťažnosti pridržiavala argumentov uvedených v správnej žalobe. Ďalej namietala postup krajského súdu, ktorý si podľa jej názoru osvojil výlučne stanoviská a závery žalovaného, z ktorých vychádzal vo svojom rozhodnutí a nevykonával výsluch 5 označených svedkov s odôvodnením, že krajský súd nevykonáva dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci. S poukazom na § 9 zákona č. 365/2004 Z. z. nesúhlasila tiež s tvrdením krajského súdu, že v jeho právomoci nie je posudzovať otázky týkajúce sa nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania a mala by sa obrátiť na všeobecný súd. Sťažovateľka mala za to, že ak by sa krajský súd zaoberal všetkými námietkami uvedenými v žalobe a v písomných vyjadreniach vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu vrátane námietok o diskriminácii, nedostatkoch v odôvodnení rozhodnutia, o protichodných vyjadreniach žalovaného týkajúcich sa dôvodov výberu sťažovateľky, dospel by k záveru o tom, že rozhodnutie nadriadeného o výbere konkrétneho príslušníka zboru bolo rozhodnutím, ktorým došlo k porušeniu zákona, čo napokon vyústilo k vydaniu nezákonného rozhodnutia žalovaného.

9. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 14.12.2018 navrhol, aby ju kasačný súd ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný napadnutý rozsudok považuje za správny, stotožnil sa s argumentáciou krajského súdu a proti jeho postupu nemá žiadne námietky. Úviedol, že sťažovateľka v kasačnej sťažnosti značne subjektívizuje, pričom nezohľadila rozdielnosť konania o diskriminácii a konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu štátnej správy. Sťažovateľka neuviedla žiadne tvrdenia, ktoré by diskriminačné konanie žalovaného aspoň v základnej miere načrtávali, alebo preukazovali, ale naopak sa snažila svoje osobné dojmy zamaskovať a včleniť do jednotlivých dôvodov kasačnej sťažnosti. Záverom žalovaný uviedol, že k všetkým právne relevantným argumentom krajskému súdu dodal dostatočné stanoviská vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

11. Preskúmaním veci kasačný súd zistil, že sťažovateľka uviedla v kasačnej sťažnosti námietky, ktoré už boli uplatnené pred krajským súdom, s ktorými sa krajský súd v napadnutom rozsudku zaoberal, dostatočne vysporiadal, racionálne odôvodnil svoje úvahy a vyvodil správne skutkové závery, a preto sa kasačný súd v plnej miere stotožňuje s dôvodmi uvedenými v tomto rozsudku krajského súdu.

12. Podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície Policajti v služobnom pomere sa prevedie na inú funkciu v tom istom mieste výkonu štátnej služby, a ak to nie je možné, preloží sa na inú funkciu do iného miesta výkonu štátnej služby alebo do iného služobného úradu, ak nemôže naďalej vykonávať doterajšiu funkciu, pretože v dôsledku organizačných zmien sa zrušila jeho doterajšia funkcia.

13. Kasačný súd považuje za vhodné zdôrazniť, že spor medzi účastníkmi konania sa týka výkladu § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 73/1998 Z. z. , a to prevedenia policajta na inú funkciu v tom istom mieste výkonu štátnej služby v dôsledku zrušenia jeho funkcie ako dôsledok organizačnej zmeny. V daných súvislostiach je nevyhnutné poukázať na to, že rozhodnutie o tom, či, kedy a aké organizačné zmeny budú vykonané v policajnom zbore (ktorým sa v zmysle ust. § 1 ods. 4 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z. z. rozumie i Zbor väzenskej a justičnej stráže) je na riadiacich pracovníkoch zboru a na túto časť rozhodnutia sa vzťahuje správna úvaha. V tejto časti je treba zdôrazniť tvrdenie, že „právna povaha takéhoto služobného pomeru príslušníkov PZ odráža osobitný vzťah zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci...“. V tomto kontexte je potrebné posudzovať i určenie ďalšieho pracovného zaradenia policajta. Objektívne nie je možné aplikovať princípy z inštitútu prevedenia na inú prácu z

pracovnoprávných vzťahov. Policajný zbor je vojensky organizovaný zbor. V súlade s princípom dobrej verejnej správy vo vojensky organizovaných zboroch sa potreba konkrétneho nasadenia policajta prezumuje. Zaradenie procesných postupov, ktoré by vyžadovali, aby riadiaci pracovníci polície preukazovali a dokladovali (v zmysle správneho konania) splnenie podmienky „nemožnosť prevedenia na inú funkciu v mieste výkonu doterajšej zrušenej funkcie“ je proti samotnej podstate služobnej prísahy policajta, kde policajt sľubuje, že bude disciplinovaný, t.j. že sa podriadi potrebám policajného zboru na jeho zaradenie.

14. Pokiaľ ide o sťažovateľkou tvrdené nedodržanie požiadavky na prerokovanie návrhu na prevedenie alebo preloženie policajta na inú funkciu z dôvodu organizačných zmien s príslušným odborovým orgánom podľa § 225 ods. 2 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z., najvyšší súd poukazuje na to, že vady v tomto procesnom postupe služobného úradu nie sú v zmysle zákona sankcionované neplatnosťou prevedenia alebo preloženia. Je potrebné poukázať na to, že zákon explicitne ustanovuje prípady neplatnosti (napr. § 227 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. pri prepúšťaní zo služobného pomeru). Prevedenie a preloženie policajta v dôsledku organizačnej zmeny nie je svojou intenzitou sankcionované neplatnosťou z dôvodu procesných väd pri prerokovaní s odborovou organizáciou.

15. Kasačný súd uvádza, že neobstojí ani tvrdenie sťažovateľky, že žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo došlo k odvolaniu práve jej osoby. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí dostatočne odôvodnil prevedenie práve sťažovateľky. Uviedol, že v dôsledku organizačnej zmeny bolo nutné uvoľniť dve funkčné miesta lektorov. Okrem zrušenia dvoch miest lektorov personálnym rozkazom ministerky spravodlivosti bolo na Inštitúte vzdelávania zriadené jedno nové funkčné miesto lektora - inštruktora úseku lektorských činností a mjr. Mgr. Y. U. absolvovaním odborného kurzu školiteľov streleckej a odbornej prípravy na Akadémii Policajného zboru splnil kvalifikačnú požiadavku na túto funkciu a z toho dôvodu bol ku dňu 01.01.2017 prevedený. Žalovaný ďalej dôvodil, že vzhľadom na zohľadnenie kvality, iniciatívy, flexibility, zodpovednosti a prístupu k plneniu služobných povinností, bola zo zvyšných štyroch lektorov nadriadeným (riaditeľom Inštitútu vzdelávania) navrhnutá riaditeľovi ústavu na odvolanie z funkcie lektor a prevedenia na inú funkciu práve sťažovateľka. V zmysle § 5 ods. 4 rozkazu ministerky spravodlivosti č. 19/2014 je riaditeľ ústavu viazaný návrhom riaditeľa Inštitútu vzdelávania, a teda v súlade s § 35 ods. 1 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z. z. vydal personálny rozkaz, ktorým odvolal sťažovateľku z funkcie.

16. V prípade opakovanej námietky nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania sa kasačný súd plne stotožňuje s odôvodnením krajského súdu a opätovne poukazuje na možnosť využitia postupu podľa § 2a ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z., ktorý odkazuje na zákon č. 365/2004 Z. z. a možnosti domáhať sa ochrany podľa tohto zákona podaním žaloby na všeobecnom súde.

17. O trovách kasačného konania najvyšší súd rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľke nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

18. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.